

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat,

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej
Fél évre 480 Lej
Negyed évre 240 Lej
Havonta 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben: 15 bb

Néptelen vonatok.

Egy hete mindössze annak, hogy a CFR. horribilisen felemelt tarifája bevonult az ország közgazdasági életébe, de az eddig lezúrt tapasztalatok máris megdönthetetlenül bizonyítják, hogy a túlzottan felszórólt tarifa beállítására következményekben kiszámíthatatlanul szerencsétlen balfogás volt. Elnéptelenedtek a vonatok. Se szeri, se száma a vasúti kocsiok egész oszlopainak, amelyek egy hét óta kongó ürességgel futnak száz és száz kilométereket egyetlen utas nélkül. Akárki tervezte is a tarifa-emelést, jól megcsinálta! Nem rejt vele egyebet, mint valósággal kipusztította a vasut élető-elemét: az utazóközönséget. Hiába vannak az elképesztően magas vasúti tarifák, amelyekből a CFR. horribilis jövedelmeket remélt, ha nincs utas, aki keservesen szerzett garasát odavinné a pénztárhoz. Papiron sokat jelent, nagy bevételi többletet ígér a felszórólt tarifa, a valóságban azonban még az eddiginél is jóval kevesebb a vasut bevétele, mint hiszen ma, a felemelt tarifák idején, mindenki jól meggondolja, amíg vonatra száll és igazán csak az utazik, akinek erre elkerülhetetlenül szüksége van. Mert az mégis csak elképzelhetetlen, hogy Aradtól Curtici-ig, amely mindössze 17 kilométer, a gyorsvonat II. osztályán 212 lejbe kerüljön egy jegy és hogy közel másfélszer lejjel kelljen megfizetni a tizenhatszázötven utazás minden gyötrelmét, amelyvel az utazásra kárhozottat halandót a gyors Aradról Bucurestibe viszi.

Valahogy nagyon elszámította magát a CFR. ezzel az emeléssel. Baross Gábor, a híres magyar vasutminiszter, amikor a zónarendszert megalkotta, abból indult ki, hogy az amugy is fűző szerelvények minél látogatottabbak legyenek, ezzel szemben a CFR. a horribilis tarifaeemeléssel a szó teljes értelmében kirekeszti az utasokat a közlekedésből és inkább üresen futtatja a vonatokat. Ez az elszámított emelés így a várt haszon helyett mérhetetlen károkat jelent a vasutaknak. Talán még elszomorítóbb a helyzet a teherára forgalomnál. Az égig-emelt tarifa valósággal eisorvaszja az ország gazdasági életét, hiszen a horribilis szállítási díjak teljességgel versenyképtelenné teszik úgy a kül- mint a belföldi piacra a szállításra váró árukat és termékeket, amelyek nem bírják el az elképesztően magas tarifákat.

Mint Bucurestiből kapott hírek jelzik, maga a CFR. vezetősége is kezdi belátni, hogy a magasra emelt tarifákkal túllőtt a

célon, önmagának, de az országnak is jelentős károkat okozott s épen ezért komoly formában felmerült az a terv, hogy a felemelt vasúti díjszabást alapos revízió alá veszik. Hír szerint már október elsejével hatályon kívül helyezik a mostani tarifát e helyette megfelelő mérséklettel — állítólag tizenöt százalékkal — emelték csak a vasúti díjszabást. Csak semmi tétovázás. Már ez az egy hét is megmutatta, hogy milyen kegyetlen csapás mindenkire az új tari-

fa, az illetékeseknek tehát haladéktalanul keresztül kell vinniük az ármérséklést, hogy újra friss vérkeringés induljon meg az országban s újból utasokkal legyenek tele az elnéptelenedett vonatok.

Lemond a külügyminiszter a román-olasz szerződés miatt

A barátsági egyezmény megerősítette a kormány helyzetét. — Titkos klauzulái vannak a szerződésnek?

(Bucuresti, szeptember 21.) A román belpolitika kialakulására nézve kétségtelenül nagy hatással volt Averescu római sikere. Az olasz-román barátsági szerződés megkötésének ténve egyelőre teljesen háttérbe szorította az ellenzéki aspirációkat s politikai körökben ma már a parasztpárti-nemzeti fúzió létrejöttét sem tartják erős frontnak a kormánnyal szemben, amely az olasz szerződés folytán rendkívül megerősödött pozíciójában. Mindössze a besszarábiai kérdés elintézetlen volta okoz némi elkedvetlenedést s a Cuvantul úgy tudja, hogy ezen a részen keresztül a liberálisok mindenesetre megkísérik a kormány helyzetének megingatását.

Titkos pontok a szerződésben.

A Cuvantul értesülése szerint ellenzéki körökben meg vannak győződve arról, hogy az olasz-román szerződésnek titkos pontjai is vannak s hogy ezek a megállapodások nem annyira gazdasági vagy katonai, mint inkább politikai jellegűek. Bizonyosnak látják ugyanis, hogy Averescu volt annyira elővigyázatos és a maga helyzetének megerősítésére politikai támogatást eszközölt ki Mussolinitól, aki szívesebben látja Averescut a kormányon, mint a liberálisokat. Ezek mellett a titkos megállapodások mellett még egyéb és ugyancsak titkos klauzulákról is tud a Cuvantul, amely pozitív forrásra hivatkozva említi meg, hogy a barátsági szerződésnek voltaképpen szövetségi értelme van s a titkos klauzulák bizonyos tekintetben katonai konvenciókról is szólnak.

Mussolini közvetíti az román-olasz tárgyalásokat.

A besszarábiai kérdés tekintetében — írja a Cuvantul — a néppárt szerint Mussolini állítólag szavát adta, hogy lépéseket fog tenni egy orosz-román közeledés érdekében. Amennyiben pedig ezek a tárgyalások sikerre vezetnének, abban az esetben Olaszország hajlandó lesz ratifikálni a román-orosz békeszerződést. A lap azonban teljességgel utópisztikusnak tartja a kérdésnek ebben a formában való megoldhatóságát s egyáltalán nem fűz reményt a sikerhez.

Hogy történik a ratifikálás.

A Cuvantul jelentése szerint Bratianu Ionel volt miniszterelnök a napokban kihallgatáson volt a királynál. Kiszivárgott: hírek szerint az audiencián az olasz-román szerződésről is szó volt. A liberális lapok a kihallgatással kapcsolatban azt a szenzációs hírt közlik, hogy a szerződés ratifikálása előreláthatólag simán fog megtörténni, azonban csak abban az esetben, ha Mussolini előzőleg az olasz kamarában elismerteti az orosz-román békeszerződést és tünepélyes formában hozzájárul Besszarábia annektálásához.

A minisztertanács üdvözlő távirata Averescuhoz.

A tegnapi minisztertanácson Coanda tábornok a római és genfi sikerek nyomán beállott külpolitikai helyzetről tett jelentést. A minisztertanács határozata érelmében Coanda tábornok az alábbi szövegű üdvözlő táviratot intézte Averescu miniszterelnökhöz:

„A minisztertanács megkapta az Ön táviratát, amelyben az olaszokkal történt barátsági szerződés megkötéséről értesít. Az örömhír nagy meglepetéssel keletkezett és szerencsésnek érzem magam, hogy ebből az alkalomból üdvözölhetem és egyben beszámolhatok arról a nagy örömről, amelyet a szerződés létrejötte általánosan kiváltott. A minisztertanács közös érzésből fakadó jókívánságait tolmácsolom és közlöm, hogy szeretett kormányelnökünk mielőbbi visszatérését nagy melegséggel várjuk. A minisztertanács ideiglenes elnöke, Coanda tábornok”.

A minisztertanács Genfben elért sikere miatt táviratilag üdvözölte Titulescut is, majd Coanda felolvasta Mussolini köszönő táviratát, amely válaszképpen a román kormánynak a Mussolinihoz szerencsés megmenekülése alkalmából küldött üdvözlő táviratára érkezett.

Mitilneuv kifogásolja az olasz egyezményt.

Politikai körökben ma annak a híre terjedt el, hogy Mitilneuv külügyminiszter az általa kifogásolt olasz-román szerződés létrejötte miatt benyújtotta volna lemondását. A hírrel kapcsolatban

fa, az illetékeseknek tehát haladéktalanul keresztül kell vinniük az ármérséklést, hogy újra friss vérkeringés induljon meg az országban s újból utasokkal legyenek tele az elnéptelenedett vonatok.

A Cuvantul úgy értesült, hogy Averescu miniszterelnök még Rómából táviratoz intézett Mitilneuvhoz, aki arra kért, hogy újabb rendelkezésig — a lap megállapítása szerint valószínűleg a kormányelnök hazaérkezétek idejéig — halassza el lemondásának benyújtását. Mitilneuv ma egy bizalmas táviratot küldött Genfből Bucurestibe, amelyben az eddigi szeptember 20-ka helyett szeptember 28. napjára jelzi hazaérkezésének napját. A lap szerint Averescu időközben megkísérik más elhatározásra bírni Mitilneut.

A kormány visszautasítja a támadásokat.

Az Indreptarea újból visszautasítja az olasz-román szerződés elleni támadásokat és kijelenti, hogy a támadások voltaképpen a kormány és nem az egyezmény ellen irányulnak. A lap nevétségnek mondja azt az állítást, hogy Averescu Velencében a királynál más szöveget mutatott be, mint amelyet aláírtak. Ez az állítás annál kevésbé felel meg a valóságnak, mert a miniszterelnök nem volt Velencében és nem is találkozott a királlyal, amikor Olaszországban átutazott. A kormánylap újból kijelenti, hogy a Rómában kötött szerződés nagy nyeresége Romániának. A közlebről várható események majd a rágalmozókna is bebizonyítják, hogy milyen külpolitikailag előnyt jelent Romániának a román-olasz szerződés. A lap megállapítja addig is, hogy ezzel a szerződéssel Olaszország biztosította Romániának az aláírt szerződések respektálását, ami hátrárainak feltétlen elismerését jelentti, továbbá a besszarábiai egyezmény is bele van értve és végül kifejezetten közeledétséget vállal Olaszország arra nézve is, hogy ezt az általa annak idején aláírt, de még nem ratifikált szerződést kellő időben ratifikálni is fogja. Ezek után kijelenti az Indreptarea, hogy mindazok, akik tovább folytatják a támadást, nem jó románok, mert a támadások nem a kormánynak, hanem az országnak ártanak.

Az aradi nőegyletek felkarolják a Cantacuzino-akciót

Vásárhelyi Janka levele Cantacuzino hercegnőhöz. — A kisebbségi gyerekek regáti kirándulása valószínűleg csak tavasszal lesz megvalósítható.

(Saját tudósítónktól.) Mint már megírtuk, Cantacuzino hercegnő, a romániai nőegyletek országos elnöknője nemrégiben átiratot intézett Vásárhelyi Jankához, az aradi nőegyletek elnöknőjéhez, akivel közölte, hogy a román nők országos szövetsége legközelebbre gyermektalálkozást tervez Bucurestiben. A nemes intenciókból fakadt akciónak az a célja, hogy az erdélyi és így az aradi gyermekekkel is fajra és vallásra való tekintet nélkül megismertessék a főváros, valamint a régi királyság városainak történelmi, kulturális és ipari nevezetességeit, de egyszerűsége és román gyermekek között a lelki közelséget is elősegítsék. Az első ilyen gyermeknyaralástási akciót Bucuresti, Sinaia—Campina szépségeinek megismertetésére tervezték. Kiindulási központnak Bucurestit határozták el, ahol a vendégek számára nagyarányú színelőadásokat és egyéb szórakoztató látványosságokat rendeznének. A gyermekek a román nőegyletek szövetségének vendégei lesznek s az ő kalauzolásuk alatt megtekintenek a fővárost, Sinaiat, a történelmi nevezetességű Peleskastélyt és a campinai petroliumforrásokat.

Aradról csak 10 leányka indulhat.

Az akcióba való bekapcsolódást úgy a város magyar társadalmá, mint az aradi nőegyletek örömmel fogadták. Még az idei nyári vakáció végére tervezett gyermektalálkozás azonban technikai okokból egyelőre elmaradt. Az akció további sorsa felől munkatársunk ma kérdést intézett Vásárhelyi Jankához, aki a gyermektalálkozással kapcsolatosan a következőket mondotta:

— Cantacuzino hercegnő szívélyes meghívásának értelmében már az elmúlt hetekben értekezletet tartottak az aradi nőegyletek vezető hölgyei. Mondanom sem kell, hogy a hercegnő kezdeményezése és maga a nemes akció részünkről a legteljesebb örömmel találkozott. Készséggel határoztuk el részvételünket s ebben az értelemben levelet is intéztem a hercegnőhöz, akinek bejelentettem az akcióba való bekapcsolódásunkat. Miután pedig értekezletünk azon a nézetben volt, hogy a gyermektalálkozással egybekötött és mondhatnók tanulmányi uton lehetőleg csak előképzettséggel bíró gyermekek vegyenek részt, erre vonatkozólag hasonló szellemben tettem előterjesztést az akció vezetőségének, ahonnan a napokban oly értelmű választ kaptam, hogy a nőegyletek szövetsége egyelőre csak 10 magyar leánykát láthat vendégül Aradról s ezek is lehetőleg az intellektuál középosztály gyermekei legyenek. Természetesen a gyermekek és a kísérők teljesen ingyen utaznak és utjuk alkalmával a román nőszövetség vendégei lesznek.

A német és zsidó nőegyletek nem vesznek részt a mozgalomban.

— Hogy mikorra tűz ki az

utazás, illetve találkozás napját, az egyelőre még nincsen eldöntve. Cantacuzino hercegnő jelenleg Genfben tartózkodik, viszont a kegyelmes asszony hazatérte előtt aligha történik meg a találkozás. Magánuton szerzett információim szerint ez évben már aligha lesz valami az akció megoldásából, de valószínűleg a jövő tavaszi husvét szünetek idejéig használják fel a gyermekek találkozására. Azonban nincs kizárva, hogy október hó folyamára határozzák el az első találkozást s ezért máris készülnünk kell az utra. Ezért ezen az uton hívom fel Arad mindazon tanárát, tanítóját és szerényfizetésű tisztviselőit, hogy akik 12—16 éves leányukat hozzá akarják segíteni a tanulmányutához, erre vonatkozólag jelentkezzenek nálam. Ismétlem

Az exdikátor kalandos hóditási terve

Pangalos intervjut adott a börtönben. — Vissza akarta szerezni Tráciát Görögországnak.

(Athén, szeptember 21.) Pangalos a börtönben fogadta az Elefteron Vima című lap munkatársát, akinek kijelentette, hogy bukása előtt három nappal hadat akart üzentni Törökországnak, hogy visszaszerezze Tráciát és megvalósítsa a görög nemzet ideáljait. Hozzátette, hogy sem a külügyminisztérium, sem a vezérkar nem tudott erről a tervről, kivéve Kondilist, aki mindenről informálva volt. A hadüzenet oka a menekültek ügyében felmerült ellentét lett volna.

A görög távirati iroda jelent, hogy hivatalos helyen a legna-

Riadalom az aradi öregek menhelyén.

Schneider bácsi rémeket lát. — Kilakoltatás veszedelme fenyegetett három áppolat.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Muresan (Nádor) uccai Polgári Menház falai között az utóbbi időben valami furcsa nyugtalanság észlelhető. A bennlakók — a munkaképtelenné vált és saját hibájukon kívül elszegényedett, megöregedett iparosok — Arad régi pártizmus-polgári családjainak leszármazottai összebújnak és suttogva mesélik egymásnak, hogy a menház egyik hatéves lakóját a város ki akarja lakoltatni a menházból. A menház gondnoksága ugyanis kérvényt nyújtott be a város vezetőségének, melyben előadta, hogy a 60.000 lej évi szubvencióból, a melyet a városból kapnak, nem képesek a város által bentlalt lakót fenntartani, csak hármat, és ezért kéri a vezetőséget, hogy adjon a másik három ember ellátására naponta 150 lejt, vagy vegye ki őket a menházból. És három érdekelt, akik már azt remélték, hogy öreg napjaikra nyugodni térve eveztek, ahol csendben, senkitől sem zaklatva hunyhajátják le majd örök álmra szenvedésektől megtört szemüke; izgatottan, félelemmel teli várták a rájuk néző sorsdöntő határozatot. A három közül a legérdekesebb lakó Schneider Ernő, 56 esztendőes mechanikus, aki Arad egyik volt főkapitányának rokona.

azonban, hogy az első ilyen találkozásra csupán 10 leánykát küldhetünk Aradról. Bucuresti-i tartózkodásuk alatt a leánykákat nem csoportosan, hanem hasonló korú társnőikkel, román házaknál helyezik el.

A román nőegyletek szövetségének nemes intenciója a román-kisebbségi közeledés tekintetében — sajnos — nem a teljesen kielégítő formában nyilatkozott meg a kisebbségi svábok, szászok és az erdélyi zsidóság részéről. Ugy tudjuk ugyanis, hogy a bánáti és szabenyvidéki németek és az erdélyi zsidóság nőegyletei a maguk részéről a felmerült akadályok miatt megoldhatatlannak tartják a részvételüket s ezért kénytelenek voltak bejelenteni, hogy egyelőre nem áll módjukban az akcióba bekapcsolódni.

gyobb meglepetéssel fogadták Pangalos nyilatkozatát az állítólagos hadüzenet tervére vonatkozólag. E nyilatkozat annál kevésbé lehet komoly, mert maga az exdikátor jelenre te ki, hogy senki sem tudott tervéről, amely csupán beteges képzelődés csapongásának tekinthető.

Valószínű, hogy Pangalos a nyilatkozatával csak érdeklődést akart kelteni személye iránt, mert teljesen hihetetlen, hogy ő maga is komolyan gondolt volna ilyen esztelen tervre, vagy hihette volna, hogy a békére vágyó görög nemzet ilyen kalandos politikához hozzájárul.

Schneider Ernő aradi mechanikus addig tűzte, kergette a kegyetlen Sors, míg ma mindenki-ben üldözö: lát és minden emberről azt hiszi, hogy csak rosszat akarhat neki. Régi polgári család sarja, édesanya régente a Fehér Kereszt szálloda bérloje, jó módú polgár volt, akit mindenki ismeri és becsült Aradon. A fia azonban már nem örökölte a jó módot, mert a vagyon lassanként elaprózódott és Schneider Ernőnek már két keze munkájából kellett fennartania magát. Most munkaképtelen s azok a régi aradiak, akik ismerték családját és rokonságát, köztük Green Nándort, Arad egykori rendőrfőkapitányát, a menházba utaltatták. A csendes kis Nádor-uccai házban, ahol semmiféle zaj, láрма nem hántja a pihenő öregeket, menedékhelyre talált Schneider Ernő is, aki azonban itt sem tudott hinni a jóakarásban, a nyugalomban. Rokonai, Schneider Anna jósnőt kivéve senkivel sem érintkezett és mint a menház lakói mondják — vele nem lehet beszélni — valósággal gyűlöli a nőket. Annyira, hogy még a gazdasszonynak sem engedte meg, hogy az ebédet bevigye hozzá, hanem leérettette a taja küszöbére és ott maradt az étel, míg az öreg asszony el nem távozott. Amikor

Schneider meggyőződött arról, hogy elment, kinyitotta az ajtót, de csak annyira, hogy az edényt gyorsan berántsa és azzal újra bezárta magát. Egész nap zárt ajtó mögött ül. Kitől, vagy mitől fél, nem tudni. Legutóbb Székessy gondnokot vádolta meg azzal, hogy életére tör.

— A kulcslyukon keresztül fúj a szobámba mérges, öb gázokat és így akar elpusztítani — panaszkodott és egyenesen megsértődött, ha nevettek fartasztikus vádjain.

Az utóbbi napokban még inkább meg volt győződve arról, hogy az ő tönkreételező dolgot. Amikor megtudta, hogy ha a város nem fizeti a kért többletet, elsősorban ő kerül ki a menházból, kitért belőle a fájdalmas panasz:

— Mindenki én ellenem dolgozik, engem akar elenni láb alól... Az öregek pedig összeszagnak és messzi ivben kerülnek ki Schneider Ernőt, aki kirató tekintettel néz maga köré és keresi láthatatlan üldözőit...

Az izgalomnak holnapra már vége szakad. Ma délelőtt határozott Arad átmeneti bizottsága Schneider Ernő és társai sorsa felett és bár kimondották, hogy nem fizetnek többet a menhelynek mint eddig, kötelezték a menhelyt, hogy ez év végéig a 60.000 lej fejében tartsa a három sorsüldözöttet is. A jövő évig pedig rendezik ezt a kérdést. Schneider Ernő és társai továbbra is nyugodtan maradhatnak csendes szobáikban és talán a sorsüldözött polgárcsalád ivadéka ez utal megszabadul fixa ideájától és elhiszi, hogy az emberek mégis jobbák, mint amilyenek felszágazott fantáziája lefesti őket... (m. r.)

Felrobbant két petroliumtűz

A detonáció megölt négy embert.

(Bucuresti, szeptember 21.) Megdöbbentő szerencsétlenség történt tegnap reggel az egyik moreni-i petrolium-telenen. Ugy hajnali öt óra tájban váratlanul irtózatoss detonáció reszeltette meg a levegőt, majd utána egymásután több robbanás zaja következett. A borzalmas hangok hallatára óriási pánik keletkezett és az álmukból feljött munkások megdermedve látták, hogy két petrolium-szonda rettenetes lángnyelveket lövel az ég felé és köröskörül megdöbbentő aranyu a robbanás okozta pusztítás. Szerencsére a telepet őrző katonaság teljes erővel intézkedett és nagynehezen sikerült lecsillapítani a borzáló embereket, akiknek a segélyével aztán hozzáfoghattak a mentési munkálathoz.

A rendőrségi vizsgálat megállapítása szerint a borzasztó robbanást tűz okozta, amit viszont ovujtogatással idéztek elő. A robbanás pillanatában a szondák körül 30 munkás foglalatosskodott. A robbanás ereje négy munkást nyomban megölt, a többiek pedig kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. De történt még sebesülés a távolabbi faházakban lakó munkások között is, akikre az irtózatoss robbanás ereje következtében rászakadt a ház. A halottak között két bihari munkásember is van. A kár meghaladja az öt milliót.

Esti jelentések szerint a tüzet, — amely maga különben semmi jelentékenyebb kárt nem okozott — ma délelőtt sikerült elfojtani.

Fertőbe került egy aradi urileány.

Négyszázezer lejjel károsította meg nevelőapját: Werkmeister aradi vendéglőt lelkiismeretlen emberek vitték bünbe Varga Lidiát.

(Saját tudósítónktól.) Különös és minden részletében szenzációkban bővelkedő ügyben folytat jelenleg nyomozást az aradi államrendőrség. Egy aradi urileány az ügy főszereplője, aki nagyzási hóbortjában anyagilag tönkre tette nevelő szülteit, mert lelkiismeretlen emberek karmai közé került, akik kihasználták a leány megalomániáját. Ez a bizonyos tekintetben pszichológusok és orvosok hatáskörébe is tartozó érdekes eset részlettel a következők:

Az örökbefogadott leány.

Általános tisztelőnek és becsülésnek örvendett mindig Aradon Werkmeister János vendéglős, a kinek Gyorokon volt két nagyobb kiterjedésű szállója és valamikor a Fekete Bárány vendéglő tulajdonosa volt. Később megvette a Str. Bratianu (Weitzer)- és Consistorului (Batthyány)-uccák sarkán levő vendéglőt, de azt sem vezethette sokáig, mert az egykor dúsgazdag szállóbirtokos tönk szélére jutott. Werkmeister János ez előtt tizenöt éves kora óta örökbe fogadott egy Varga Lidia nevű öt évesztendő apátlan, anyátlan árvát, akit mint saját gyermekét a legnagyobb gondnal nevelte fel. Varga Lidiának minden kívánságát teljesítették nevelő szülei; elegánsan öltöztették, vitték színházba, hangversenyre és olyan kényelmes életet biztosítottak neki, amilyenben csak a leggazdagabb, legelőkelőbb leányoknak van részük.

A nagyuri élet titka.

Varga Lidia szokatlan módon hiálalta meg nevelőszüleinek odaadó gondoskodását. Már akkor, amikor a Fekete Bárány tulajdonosa volt Werkmeister János, észrevette, hogy a kiadások feltűnően növekednek és ezzel szemben csökkennek a bevételek. A vendéglő jól ment és a tulajdonos, aki vakon bízott nevelt leányában, nem tudta magyarázatát adni annak, hogy az üzletre miért fizet rá. Lassanként elfogyott a pénze és kénytelen volt eladni gyoroki szállóját. Kiköltözött a Fekete Bárányból és megvette a Weitzer-ucca sarkán levő vendéglőt. De a helyzet itt sem változott; a pénztár az esti számoláskor mindig üres volt, mert a kiadások felémésztették minden bevételt.

A leány pedig naponta öt-hat hatalmas virágkosarat kapott. Amikor nevelőszülei megkérdezték a leányt, hogy kitől kapja a virágokat, kijelentette, hogy egy többszörös milliomos földbirtokos udvarol neki, aki el akarja venni feleségül; ő küldi a virágokat. Néha automobil állott meg a vendéglő előtt, a leány felült rá és elrobogott. Ha kérdezték, azt mondta, hogy völégényjelöltje küldte érte az autót. Sokszor emlegette nevelőszülei előtt, hogy a földbirtokost elhozza és bemutatja, de a bemutatás mindig késett.

A hűtlen nevelőleány.

Közben pedig Varga Lidia napról-napra dezsámlta a vendéglő pénztárát. Marokszámra, olva-

satlanul szedte ki a százásokat, a melyeket könnyelműen dobált el, hogy furcsa vágyait kielégítse. Mert Varga Lidiának nem volt földbirtokos völégényjelöltje, aki értékes csokrokat és automobilt küldött volna hozzá naponta. Ő csak azt akarta, hogy előkelő úri nőnek ismerje mindenki és ennek a vágyának szolgálatába állította nevelőapjának pénzét. A csokrokat önmaga vásárolta és az autó soffitjét előre kifizette, hogy meg határozott időben jöjjön érte. A földbirtokos nem létezett, de volt két asszony és két fiatalember, a kik alaposan kihasználták a leány nagyzási hóbortját. Az egyik asszonyt Batiné Teréziának hívják, aki Aradon a Cosbuc (Wesselényi)-ucca 10. számú házban lakik. A másik Zombori Mihályné. A két asszony állandóan pénzt csalt ki a leánytól. Ők szállították neki a csokrokat, virágkosarokat, amelyeket százszoros áron fizetettek meg a leánynal. A rendőrségi nyomozás eddigi megállapításai szerint, az asszonyok hetven ezer lejjel készpénzt csaltak ki a leánytól.

Selyemfiuk hálójában.

Werkmeister Jánosnak azonban körülbelül négyszázezer lejjel kárt okozott a leány különös szeszélye. Két fiatal ember ellen is folyik az eljárás, akiket a leány állandóan pénzelt. Egyiknek értékes térbundát csináltatott, a másikat is ruházta és mind a kettőnek adott annyi pénzt, amennyit csak kértek. A nevelőapa lassan tönkre ment. El kellett adnia ezt a vendéglőt is és az Illés-ucca sarkán vett egy kisebb korcsmát. A leány itt is folytatta üzleleit. Kiderült, hogy a két asszony naponta üres kézzel látogatott be a vendéglőbe és telt kosárral távozott. Nemcsak bort, sört és ételneműeket adott az asszonyoknak ilyenkor, hanem pénzt is. A leány beteges hajlamaira jellemző, hogy nevelő szülei nemrég egy temetésre küldték. Egy ismerősük halt meg s a leány képviselte a családot a temetésen. Varga Lidia csináltatott egy háromezer lejes koszorút és több kétfogatu kocsit bérelt; így vett részt a temetésen. Szüleinek azt mondta, hogy ötven lejjel költött; ennyibe került a kocsi. Naponta szerelmes leveleket küldetett magának, a levél írójának nagy összeget fizetett; azt állította, hogy a leveleket a földbirtokos küldi.

Összecsapnak a hullámok.

Werkmeisternek az utóbbi időben annyira gyanussá vált az örökös pénzhiány, hogy jelentést tett a rendőrségen. A rendőrség nagyon rövid idő alatt leleplezte a leány üzleleit és házkutatást tartott Batinénál és Zomborinénál. Batiné lakásán új butorokat talált a bizottság, amelyekről az asszony beismerte, hogy a leánytól kapott pénzen vásárolta. Amikor Varga Lidia megneszélte, hogy ügyei a rendőrség tudomására jutottak, megszökött Aradról. Két detektív találta meg a leányt Marosvásárhelyen és visszahozta Aradra. A rendőrség Batinét és Zomborinét fograp tartóztatta. Ma délelőtt pedig egy rendőri-

zottság elment Werkmeister lakására, hogy a leányt is kiállgassa. Varga Lidia, amikor megtudta, hogy a rendőrség keresi, bezárkózott.

Kormányt akar buktatni az ellenzéki fuzió.

Maniu Gyula a nemzeti párt egységéről. — „A kisebbségek esalódni fognak a kormányban.“

(Cluj—Kolozsvár, szeptember 21.) Maniu Gyula a nemzeti párt vezére Bogrea Vazu kolozsvári egyetemi tanár, temetésére Jorga professzorral együtt Kolozsvárra érkezett és a sajtó munkatársainak a következő nyilatkozatot adta:

— A nemzeti párt és a parasztpárt fuziója már teljesen befejezettnek tekinthető. A végleges döntést ebben a kérdésben a szeptember 26-án Bucurestiben tartandó végrehajtó bizottsági ülés fogja meghozni. Ezt megelőzőleg Brassóban 25-én előértekezlet lesz.

Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy a fuzió nem fog-e szakításra vezetni a nemzeti párt kebelében. Maniu kijelentette, hogyha ezzel Dan Sever és Manu lelkész nyilatkozatára tesznek célzást, akik tudvalevőleg a liberálisokkal való fuzió mellett szálltak sikra, akkor nyomatékosan hangsúlyozhatja, hogy ezek az urak sokkal tántoríthatatlanabb hűvei a nemzeti pártnak, semhogy szembehelyezkednének a pártfőhatározattal. Ha a végrehajtó bizottság kimondja a fuziót, úgy a nemzeti párt összes tagjai alávetik magu-

Angel István autobuszt akar.

Az aradi kisvasut csak május elsejéig közlekedhetik.

Az átmeneti bizottság elnökének nyilatkozata.

(Saját tudósítónktól.) A város társadalmának minden rétegében visszhangot keltett az Aradi Közlöny mai cikke, amely a közlekedés sürgős megreformálásáról szólt s arról adott híradást, hogy a város vezetősége miként tudja megoldhatónak a közforgalom problémáját. A városi vezetőség álláspontját ma hivatalos formában is körvonalozza Angel István dr., aki a következő érdekes nyilatkozatot adta ma:

— A közlekedés kérdésének megoldása sürgős és fontos. A miniszterium jénylegesen 1926. május 1-ig adott határidő: Aradvárosának, hogy a kisvasutat állítsa le. Ez a határidő már hónapokkal múlt el, de sajnos, még mindig nem történt semmi. El lehetünk tehát arra is készülvé, hogy valamelyik napon megérkezik Aradra egy miniszteri biztos, aki egyszerűen azt mondja: „A határidő elmult, a kisvasutat be kell szüntetni.“ És ekkor a város máról-holnapra közlekedés nélkül marad. Az én véleményem szerint a jelenlegi megoldás csak az autobusjáratok létesítése lehet. A város nem várhat tíz esztendőig, míg kiépítik a villamos vonalakat és nem köthetik le magát további ötven évre. Az autobusok ezzel szemben hamarosan üzembe állíthatók. Hogy ez saját kezében történik-e, vagy

zott az udvar végén levő fáskamrába és felakasztotta magát. De észrevették és még idejekorán sikerült a kötélről levágni. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást a két fiatalember ellen, akik nagy összeget kaptak a szerencsétlen, beteg, ideggyógyintézetbe való Varga Lidiától.

kat annak a határozatnak.

— A parasztpárt részéről is érezhető közeledés?

— Ezt határozottan állíthatom.

— Megbukthatja-e a fuzió a kormányt?

— Ha a liberálisokkal szövetségünk volna, talán hamarabb buktattuk volna meg, de a parasztpárt és a nemzeti párt fuziója is van olyan erős, hogy kormánybuktató legyen.

— Mi a véleménye a magyarság és a kormány viszonyáról?

— Előrelátható volt, hogy a kormány nem fogja teljesíteni az ígéreteket. Olyan párt, amely soviniszta és imperialista jelszavakkal kormányoz, semmit sem tehet a kisebbségek érdekében. Egészen más lett volna a helyzet velünk szemben, akiknek alapelve a demokrácia.

Végül a román—olasz szerződésről kijelentette Maniu, hogy ez Averescu legnagyobb baklövése, minthogy a kétszázmillió kölcsön sem volt egyéb baklövésnél mert egy ilyen nevetséges összeg csak kompromittálja az országot. A szerződés különben is egyoldalú csak az olaszokra kedvező.

pedig koncesszió alapján, az ma bizonytalan, mert az mindenesetre Arad jövőd tanácsától függ. Ugyanattól függ persze az is, hogy a közlekedés megreformálása milyen formában történjék meg. Az autobuszra vonatkozó nézet tehát egyelőre csak privátvéleményem lehet. Annyi azonban bizonyos, hogy már érkezett a 12-ik óra. Aradváros új tanácsának legelső kötelessége a régóta vajudó közuti közlekedésügy sürgős és kielégítő megoldása lesz.

A gyergyói nagygyűlés

Impozánsnak ígérkezik a Magyar Párt országos kongresszusa.

(Cluj, szeptember 21.) A Magyar Párt gyergyószentmiklósi nagygyűlésének előkészítése serényen folyik. Október 10-én délelőtt 10 órakor közgazdasági értekezlet lesz, amely tehát megelőzi a kongresszust. Eddig 285 kiküldött jelentette be részvételét, azonkívül az intézőbizottság 50, az elnöki tanács 11 tagja, az összes szenátorok és képviselők, valamint az egynázak képviselői is megjelennek a kongresszuson. A delegátusok október 8-án utaznak Gyergyószentmiklóstra, ahol elszállásolásukról már gondoskodás történt.

Tartásdíjat kér Aradtól egy Spitzer-örökös.

Arad néhai emberbarátjának bécsi rokona levelet írt a város vezetőségének.

(Saját tudósítónktól.) A háború előtti években halt meg Spitzer Ignác ismert gazdag aradi polgár, aki — mint emlékeztetés — több nagyszegű jótékony adomány mellett még végrendeletében 600.000 koronát hagyott egy kórház építésére. A végrendeletnek azonban az a kikötése volt, hogy a pénzt bankban kell elhelyezni és addig, ameddig rokonai élnek, a kamataiból azoknak kell megfelelő évjáradékot fizetni. Ha a rokonok elhalnak, akkor kerülhet csak sor kórház építésére. Az impérium átvétele és a korona becserélése után a betét 300.000 lej lett, amiből a 15000 korona évjáradéknak megfelelő 7500 lej fizetett ki Aradváros tanácsa évenként az egyfűlű még élő rokonok, egy Bécsben élő özvegy asszonynak.

Az elhunyt bécsi rokona most Férvennyel fordult Aradváros vezetőségéhez, amelyben hivatkozott arra, hogy a megváltozott viszonyok folytán nagyobb összeg kell a megéltetéshez és így az évjáradékából nem tud meg élni. Ezért arra kérte a város vezetőségét, hogy megfelelően emeltesse fel az évjáradékot. A város vezetősége a mai inferniár bizottsági ülés elé vitte az ügyet és a bizottság tagjai megállapították, hogy a pénzügyet, ahol az alapítvány el van helyezve, évi 14 százalékos kamatot fizet a tőke után kamatként. A bizottság ezért utasította Berzován Jánost, a pénzügyi szolgálat főnökét, hogy lépjen érintkezésbe a bankkal és kérien a tőke után legalább 20 százalékos kamatot, mint amennyit általában a bankok a hosszabb időre lekötött pénz után adni szoktak. Ezzel kapcsolatban a bizottság azt is kimondta, hogy a Bécsi rokon kérelmét méltányosnak találja, annál inkább, mert az örökösök intenciója is az volt, hogy rokonai megélhetését feltétlenül biztosítja életük tartamára. Így tehát kimondta a bizottság, hogy a felemelt kamathal megfelelő módon kiegészíti a bécsi özvegyasszony évjáradékát.

SPORT.

O Az AKE tenniszversenye. A megeredet eső a megkezdett mérkőzéseket félbeszakította és így csak befejezetlen meccsekről számolhatunk be. Férfi egyes: Török—Bottis 3:3. Vegyes páros: Angele-pár—Székely, Stern Olga 6:3, 2:6. Mindkét mérkőzés eldőntő volt. A holnapi napon, ha az idő kedvez, a férfi-páros döntőjét: Weininger, Székely—Török, Angele mérkőzést fogják lebonyolítani.

O Belgrád—Bucuresti 2:1. Örösi érdeklődés mellett folyt le tegnap a belgrádi válogatott futballcsapatnak második vendégjátéka, melyet Bucuresti bajnokságot a Juventus ellen játszott le. A mérkőzés: ezuttal is a belgrádiak nyerték meg 2:1 arányban.

O Nem jön az alexandriai csapat. Az alexandriai válogatott vendégszereplése, amelyet már hetekkel ezelőtt el kezdtek reklámozni, végleg elmarad. Ennek oka pedig az, hogy Bucuresi lemondta az egyiptomiak elleni mérkőzést és ezért azok sem Kolozsvárra, sem Temesvárra nem látogatnak el.

Borzalmak tanyája lett az aradi tébolyda

Dühöngő örültek lármája telveri Arad lakóinak nyugalmát. — Az ápolók kímézzék az elmebetegeket? Moldován dr. igazgató-főorvos rendet ígér.

(Saját tudósítónktól.) Ha valakit éjszaka, vagy késő esti órákban visz a sorsa a Sr. Cosbuc (Wesselényi) uccán végig, már az elején háborzongató, kísérteties hangok ütnek meg a fülét. És nemcsak jobban behatol az ucca gyéren világított homályába, annál inkább erősödnek a hangok, melyek misztikus magasságból áradnak szét az éjszakába. A legerősebb idegzeti embernek is végig fut ilyenkor gerincén a hideg. De különösen rémes éjszakákat élnek át az utóbbi időben az ucca lakói, akik álmatlanul vergődve virrasztanak és reszkette várják, hogy muljanak a kísértetek órái.

A Wesselényi-ucca lakói személyesen és panaszos levelekben keresték fel szerkesztőségünket az éjszakai borzalmak miatt. Az Aradi Közlöny munkatársa az elmúlt éjszaka maga is meggyőződött arról, hogy a lakóknak alapos okuk van a nyugtalanságra. Természetesen, hamarosan kiderült, hogy nem szellemek, elátkozott lelkek, vagy kísértetek indították büntető-expedíciót az ucca lakói ellen, hanem az aradi kórház elmebeteg-osztályából szivt szét az éjszakába ez a megrendítő orchester. Mintha az inkvizíció kínjait kellene kiállniuk a szerencsétleneknek, a fájdalmas üvöltés, ordítás és jajgatás annyira borzalmas, hogy esztünkbe kell, hogy jusson Medve János, az aradi kórházban ápolt elmebeteg esete, akit néhány évvel ezelőtt agyonverték a lelkiismeretlen ápolók. Az ucca lakói a borzalmas hangok hallatára maguk is azt hiszik, hogy az ápolók ütnek, verik, kímézzék a betegeket.

Ma felkerestük dr. Moldován Jánost, az aradi kórház igazgató főorvosát és beszámoltunk az éjszaka szerzett tapasztalatainkról. A főorvos osodálkozva hallgatta végig a Wesselényi-ucca lakói által hangoztatott panaszok tolmácsolását és kijelentette, hogy még a holnapi nap folyamán vizsgálatot indít az ügyben. Amennyiben tényleg szabályellenesen járnának el az ápolók a betegekkel való érintkezésnél, úgy a legszigorúbb büntetéssel sújtja őket. Dr. Moldován ezenkívül még a következőket mondta:

— Kórházunk berendezése, sajnos, annyira primitív, hogy különösen az elmebeteg-osztálynál a legszükségesebb eszközök sem állnak rendelkezésünkre. Modern kórházaknál a dühöngő betegekkel sohasem érintkeznek közvetlenül az ápolók, hanem egy nyílás son nyújtják be a szerencsétleneknek az élelmet. Nálunk elsősorban a cellák hiánya miatt sem különítjük el a dühöngőket és a rendelkezésünkre álló néhány cellát csak az állandóan közveszélyes betegek részére tartjuk fenn. A jelenlegi ápoló-személyzetről nem tételezhetem fel, hogy durván bánjon a betegekkel. Valószínűnek tartom, hogy azok a hirtelen dühöngővé vált betegek ordítanak, akiket az ápolóknak szabály szerint meg kell fekeztetni. Ilyenkor a beteg irtózatos erővel védekezik a kényszerzubbony ellen; harap, jajgat, ordít és minden erejével megfeszíti, hogy le-

gyilrje az ápolókat, akik állandó életveszélynek vannak kitéve. — Nemrég történt, hogy egyik ápolót megtámadott egy elmebeteg a szerencsétlen embert felhóltan, összezuzott tagokkal veték ki a dühöngő örült kezél közül.

— A kórház elmebeteg-osztálya tulajdonképpen csak átmeneti állomás volna, de a betegeknek elmebeteg-otthonba való szállításával, illetve az elszállítás megelőző adminisztrációval annyi idő telik el, hogy bizony néha heretikus kell lenni taranunk a legveszélyesebb örültet is. Először engedélyt kell szereznünk a beteg szállítására, azután érdeklődni, hogy

Leszállítják az új vasuti tarifákat.

A közlekedésügyi minisztérium belátta a túlzott emelés nagy hibáját. — Október elsején megtörténik a mérséklés.

(Saját tudósítónktól.) Szeptember tizenötödikén lépett életbe Románia területén az új vasuti díjszabás, amely érthető okokból nagy elkeseredést váltott ki az ország lakosságának minden rétegében. A hihetetlen mértékben fel-emelt tarifák hamarosan éreztették hatásukat Románia gazdasági életében és ez a súlyos reakció csatlódást okozott a kormánykörökben is, ahol azt hitték, hogy a 70—140 százalékos felemelt vasuti díjszabás nagymértékben fogja növelni az állam bevételét. Ez a gyorsan bekövetkezett csatlódás okozta azt, hogy a közlekedésügyi minisztérium, mint feltétlenül megbízható helyről értesítettük, elhatározta, hogy október elsejétől a vasuti tarifákat majdnem a régi nivójára szállítja le. Már elfogadott terv szerint, a szeptember 15. előtti díjszabásokat csupán tíz-tizenöt százalékkal emeli fel a közlekedésügyi minisztérium.

A megdrágult személy- és áruszállítások hatása már az első napokban érezhető volt az egész ország területén. Elkéintve attól, hogy egyes árúk, különösen az élelmiszerek megdrágultak, de a vasuti jegypénztárak bevétele is átlagosan nyolcvan százalékkal csökkent. Jelenző, hogy a közlekedési minisztériumban az első öt napon nem adták ki annyi vasuti bérletjegyet, mint amennyit tizenötödike előtt, két óra alatt. A vasuti kocsik üresen robogtak egyik állomásról a másikra. Az emberek csak akkor ültek vonatra, ha mulhatatlan szükség kényszerítette őket arra, hogy utazzanak. A kereskedők kocsin, vagy autón mentek és vitték áruikat egyik városból a másikba. Az ország különféle helyeiről, a minisztériumba érkezett jelentések így számoltak be a vasuti díjszabások felemelésének hatásáról.

Bucuresti gazdasági életében egészen különös következményekkel járt a vasuti tarifa megdrágulása. A bucuresti-i kereskedők ketten-hárman összeálltak és személyi, vagy teherautomobilokat vásároltak és így bonyolították le üzleti utjaikat, sőt szállítási kötelezettségeiket. Ma az a helyzet a városban, hogy nincs egyetlen eladó automobil sem. A vasuti

az ország melyik elnevelőintézetében van hely. Ez mind igen sok időt vesz igénybe. Sajnos, az elmebetegek száma állandóan gyarapodik és sok közöttük a dühöngő, de legveszélyesebb az, aki napokig nyugodt, s hirtelen egy váratlan pillanatban tör ki rajta a téboly. A betegek egyrésze akkor is ordít, énekel, filyül, amikor senki sincs közelében. Ismétlem, hogy ápolóink megbízhatóak és oszupán a kórház berendezésének hiányossága okozza, hogy a dühöngő örültek lármája áthallatszik a Wesselényi-uccába.

— A magam részéről mindenestre mindent elkövetek, hogy az ucca lakóinak nyugalmát ismét visszazerezzem és a lármázó betegeket lehetőleg úgy helyeztelem el, hogy a mindenesetre kellemetlen, idegrázó hangok ne igen zavariák a környező uccák lakóit.

Indóházak ezzel szemben üresel, a teher- és személykocsik szintén konganak az ürességtől, mert alig akad ember, aki a drága vasuton utazna. A kormány a tarifa felemelésével jó szolgálatot tett a külföldi automobilgyárosoknak, az autókereskedőknek és csak önmagának ártott. Legalább az a vizsgálása volna meg Romániának, hogy automobilgyárral rendelkezik. Akkor azt mondhatnók, hogy a kormányt az autópár fejlesztése készítette a vasuti tarifák horribilis felemelésére. A megdrágult vasutaknak így azonban csak a külföldi autógyárosok örülhetnek.

A mai napon már a közlekedésügyi minisztérium bérletjegyi ügyosztálya visszautasította a bérletjegyeket azzal az indokolással, hogy bérletjegyeket csak október elsejétől ad ki. Mint értesültünk a romániai utazók egyesülete azzal a kéressel fordult a minisztériumhoz, hogy az egyesület tagjai részére kedvezményes bérleteket adjon. A minisztérium ezt a kérelmet is visszautasította, mert október elsejétől életbe lépnek a leszállított vasuti tarifák.

Öngyilkos lett

a kolozskari halott.
A csehszlovákiai kereskedő rejtelmes tragédiája.

(Cluj—Kolozsvár, szeptember 21.) Tegnap számunkban jelentettük, hogy a kolozskari csendőrség egy titokzatos gyilkosságról tett jelentést a kolozsvári ügyészségnek. Dr. Biroescu királyi ügyész és dr. Hosszi főorvos a hulla felboncolása és a helyszíni szemle megtartása után kétségtelenül megállapították, hogy Lichtmann Károly öngyilkosságot követett el. A pályatest mellett cserjésben mellén 16, torkán pedig két szurást ejtett, amelyek közül egyik sem volt halálos, csupán óriási vérvesztéséget idézett elő. A szerencsétlen ember utolsó erejének megiesztésével ezután felakasztotta magát. Az öngyilkosság mellett bizonyít az is, hogy Lichtmann Károly készpénzt és ezüst óráját érintetlenül megtalálták zsebében.

H I R E K.

Régi jogaiba helyezték a városi h. tiltárt.

(Saját tudósítónktól.) Stefanuț Sabiu városi titkárhelyettes az interimár bizottság mai ülésén kérte a bizottságot, hogy a Timisoara királyi tábla által hozott döntés értelmében helyezze a rangjához illő fizetési osztályba is, amely a költségvetésben is megfelelő módon fejezve van. Ismeretes, hogy Stefanuț Sabiu január 1-én történt átszervezés alkalmával hivatalfőnököknek inkadráltak, dacára annak, hogy mint városi főjegyző szolgálati főnöki beosztásra tarthatott igényt. Az inkadrálást megfeleltette a Timisoarai táblához, amely helyt is adott a kérésnek és szolgálati főnöki rangot állapított meg számára. A mai ülésen Stefanuț bemutatva az irást és kérte, hogy ennek megfelelően az ötödik fizetési osztály harmadik fokozatából az elsőbe helyezték vissza. A bizottság helyt adott a kérésnek.

— Királyszober Szászvárosán. Szászvárosról jelentik: Arionovici ezredes indítványozására a napokban egy nagyarányú mozgalom indult meg Ferdinánd király szobrának közadakozásból, Szászváros főterén való felállítása érdekében. Az indítvány megyszerte nagy tetszéssel találkozott. A szobor telepítését a tavaszra tervezik.

— Az interimár bizottság ülése. Az interimár bizottság mai ülésén több kedvezményes fa iránti kérelmet tárgyalt le. Dr. Moga Cornelia kérését visszautasította, Detesán János rendőrkapitány és dr. Cucu Vazul főorvos kérését teljesítette a bizottság. — A Kánya-vendéglő teraszilletékét évi 5000 lejben állapították meg. A vendéglőt eredetileg 7500 lejre sújtották, azonban felebezés folytán a bizottság ma újra tárgyalta az ügyet. — A Meteor kérexpár-egyesület kérvényt nyújtott be a városhoz, amelyben 15.000 lej segélyt kér. Az interimár bizottság ma tárgyalta az ügyet és elutasította a kérést.

— Módosítják a közigazgatási törvényt. Bucurestiből jelentik: Goga Octavian belügyminiszter ma fogadta a sajtó képviselőit, akiknek kijelentette, hogy az eddigi tapasztalatok szerint a közigazgatási törvényt módosítani kell, ami be is következik. Előkészítés alatt áll a városi és állambiztonsági rendőrség, valamint a csendőrség reformja is. Az olasz-román egyezményről kijelentette, hogy a lapok kommentárjai elhamarkodottak és meg van győződve arról, hogy a szerzők mindenben megfelel az ország érdekeinek.

— Bratianu Ionel Bucurestiből. Bucurestiből jelentik: Bratianu Ionel közölte pártjával, hogy pénteken Bucurestibe jön. A liberális párt cáfolja a Bratianu Ionel betegségéről elterjedt híreket, kijelenti azonban, hogy a volt miniszterelnök, amennyiben halaszthatatlan okok nem akadályozzák, idén is megtartja karlsbadi kuráját.

— Hó az erdélyi hegyekben. Bucurestiből jelentik: Az egész országban a hőmérséklet rendkívül lecsökkent. Predeal környékén erősen havazott és több helyen tartós eső esik.

Hol lesznek javító-érettségit az aradi diákok.

Még bizonytalan, hogy Aradon vagy Temesváron lesz-e a vizsga.

(Saját tudósítónktól.) A javító-érettségre készülő aradi diákok között riadalmat keltett az a meglepetésszerű esemény, hogy a mai nap folyamán Crisan Ascaniu, az aradi liceum igazgatója a hozzá benyújtott érettségi kérvényeket és a szükséges okmányokat visszaadta a diákoknak azzal, hogy azt haladéktalanul nyújtsák be a timisoarai tanügyi inspektorátushoz. A váratlan eset kapcsán a diákok körében az a hír terjedt el, hogy ilyenkor a baccalaureátus színhelye nem Arad lesz, hanem Timisoarára kell menniük érettségizni, ami természetesen mérhetetlen hátrányt jelent számukra az amúgy is nehéz vizsgákon. Erdeklődöttünk ezügyben a Moise Nicoara igazgatóságánál, ahol azt az információt kaptuk, hogy az ok-

mányok visszaadásából még nem lehet semmit sem magyarázni, mivel tavaly sem Aradon, hanem Timisoarán kellett beadni azokat. Ezéppen Crisan igazgató csak könnyítés céljából fogadta el a diákoktól az okmányokat s egyébként neki is át kellett volna azokat Timisoarára küldeni, azonban a csoportos átküldés ezáltal akadályokba ütközött és ezért szolgáltatta vissza a diákoknak az irásait. A színhely kérdése különben még teljesen bizonytalan, mert ha az idei és a tavalyi érettséginek megfelelően most is Aradon kellene ugyan lennie, mégis nem lehetetlen, hogy miniszteri ukáz váratlanul Timisoarára irányítja az érettségizőket. A Moise Nicoara igazgatósága holnapra vár miniszteri döntést az ügyben.

Harcok Arad volt polgármestere körül.

Robu János dr. nem adja ki a hozzáintézett bizalmas iratokat. — Fogas kérdés, amelyet a jogügyi bizottság dönt el.

(Saját tudósítónktól.) Napokkal ezelőtt, amikor Bugarlu Constantin városgazda ügyéről volt szó az interimár bizottsági ülésen, Angel István dr. elnök beszámolt arról, hogy Robu János dr. volt polgármester a bizalmas aktákat és azoknak kimutatását a városháza átadása alkalmával magához vitette és kijelentette is, hogy azokat nem adja át. Az interimár bizottság akkor kimondotta, hogy írásbeli határozattal szólítja fel a volt polgármestert a bizalmas akták kiszolgáltatására, mivel azok a városházához tartoznak. Az írásbeli felszólítás el is ment és már beérkezett a városhoz dr. Robu János válasza, amellyel élénk vita közepette ma foglalkozott az interimár bizottság.

A mai ülésen felolvasták Robu János dr. levelét. A városi vagyon átadására vonatkozólag kijelenti, hogy mivel ő nem vette át azokat, az adminisztráció élén álló szolgálati főnököknek kell átadniuk a városi vagyont. A városi üzemek átadását Kaufmann Kamill gépezemigazgató, a vágóhidat Alexandrescu igazgató, a kulturpalotát dr. Nichi Lázár és a városi gazdaságot Dirlea Vazul tanácsos adhatja át. Ami a bizalmas aktákra vonatkozó határozatot illeti, az ellen a minisztériumhoz felebezést nyújt be, mivel azok az iratok az ő személyéhez voltak adressálva és nincsenek relációban a városi közigazgatással. Azokat az aktákat, amelyek a városi közigazgatáshoz tartoznak, a városházán hagyta.

— Tíz évre ítélték a zsögödi hitvesgyilkost. Csikszeredáról jelentik: Emlékezetes az a titokzatos hitvesgyilkosság, amely egy évvel ezelőtt Zsögödfürdőn történt. A fürdő tulajdonosa, Zerbes György földbirtokos megölte a feleségét. A gyilkosság gyanújába keveredett azonban Mendes Herta aradi származású kaszirnő is, akivel Zerbes újabb idő óta szerelmi viszonyt folytatott. Több rendbeli tárgyalás

Szék Lajos kijelenti, hogy a volt polgármester álláspontja érthető és természetes. Sok akta van, amely személyi vagy politikai ügyeket tárgyal és azok tényleg csupán Robu János dr. személyét illetik. Miclosi dr. szerint nyilvános ülésen amúgy sem lehetne ezt az ügyet tárgyalni. Javasolja, halasszák el addig, amíg azt a kérdést behatóbb tanulmányozás tárgyává teszik hogy egyáltalán van-e joga dr. Robu Jánosnak ez ügyben felebezni. Angel István dr. javasolja, hogy a kérdést adják ki a jogügyi bizottságnak véleményezés végett és azután vegyék újból tárgyalás alá. Pascutiu Silvius kijelenti, hogy tudomása szerint egyetlen miniszter vagy prefektus sem adja át titkos levéltárát utódjának. Angel dr. újból javasolja, hogy a kérdést a jogügyi bizottság tárgyalja le, míg Pascutiu dr. javaslatot tesz, hogy intézzenek kérdést a belügyminiszterhez, joga van-e a bizottságnak követelni a bizalmas iratokat vagy sem. A bizottság hosszas vita után végre Angel István dr. elnök indítványát fogadja el és elhatározták, megkérdézik a jogügyi bizottságot, joga van-e Robu dr. volt polgármestereknek ebben az ügyben a minisztériumhoz felebezni. Ha igen, az ügyet továbbítják a belügyminiszterhöz, amely eldönti azt a kétségtelenül érdekes elvi kérdést, hogy köteles-e egy polgármester bizalmas levelezését is átadni utódjának.

— után ma ítélt a marosvásárhelyi ítélőtábla, amely Zerbes Györgyöt tízévi kényszermunkára ítélte, míg Mendes Hertát bizonyítékok hiányában felmentette s nyomban szabadlábra helyezte.

— Lédererné ügye a kuria előtt. Budapestről táviratozzák: Október huszadikán tárgyalja a Kuria végső fokon Léderer Gusztávnénak, a rablőgyilkos csendőrfőhadnagy feleségének a bűnpörét.

— Claude Farrer Romániába jön. Clujról jelentik: Ide érkezett jelentések szerint Claude Farrer, a világhírű francia regényíró az ősz folyamán meglátogatja Romániát. Elsősorban a fővárosban, majd Erdély nagyobb városaiban fog előadást tartani.

— Isfentisztelet. Az aradi izraeli templomban szukoth-ünnepe első napjain az isfentisztelet este háromnegyed 7, délelőtt fél 10 órakor kezdődik.

— Kitűnően sikerült a felvételi vizsga a kath. gimnáziumban. Az Aradi Közlöny beszámolt arról, hogy az aradi katolikus gimnáziumban most tartották meg az V. osztály javítóainak felvételi vizsgáját. A reggel kezdődő írásbeli után, ma délután szóbeliztek a diákok Jonescu S. Mihály sibiui professzor elnökelete alatt működő bizottság előtt s rögtön a vizsga után konferenciára ült össze az elnök és a vizsgáztató tanári kar. Az eredmény a legteljesebb mértékben kielégítő, mivel mind a nyolc vizsgára jelentkező diák sikeresen tette le a vizsgát.

— Házasság. Komjáti Béla, az Erdélyi Hitelbank dévai fiókjának főnöke házasságot kötött Fényes Píriverrel, Fényes Kálmán ny. vasuti főfelügyelő leányával. (Minden külön értesítés helyett.)

— Nincs már könyörületesség. Magik János aradi lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Capitan Ignat (Kapa) úccán elütötte a Timisoara 556. jelzésű automobil. Nem szenvedett életveszélyes sérüléseket, de lába kifacmodott és tehetetlenül maradt a földön. Az autó megállt és utasát kérte Magik János, hogy vigye el a kórházba, ahol sebeit beköti és lábát rendbehozzák. Az utas azonban kegyetlenül visszautasította az elgázolt ember kérését és elrobogott autójával. A rendőrség megindította az eljárást az autó sofőrje, illetve utasa ellen.

GROSS és RENDY

modern uriszabósága
Arad, ul Neuman-ház.

— Felkaszította magát egy gép iparos. Rosenbaiger András gép iparos az elmúlt éjjel öngyilkossági szándékából lakásának padlásán nádragszijára felakasztotta magát. Mire észrevették, már kiszenvedett. Tetét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— Halál egy ostor miatt. Muntean Vichentie 65 éves jómódú pécsi gazdálkodó tegnap este Szállás község felől kocsján haza felé tartott. Utaközben kiejtette kezéből ostorát s hogy a sötét estben hamarabb megtalálja, a robogó kocsiból utána ugrott. Azonban oly szerencsétlenül ugrott hogy a fejére esve súlyos koponyatörést és agyvelvérzékenységet szenvedett. A szerencsétlen öreg ember nyomban szörnyen elhalt.

— Isk. író- és rajzszeres Kerpelnél. — Friedman Ignácot, a világhírű Chopin-játékos, akinek hangversenyei után, nálunk megfizethetetlen magas áráért, fővárosok vetélkednek, sikerült nagy körútja előtt Romániába: Arad, Timisoara és Oradea-mare részére lekötni. Elragadó műsoru aradi estje október 1-én a Kulturpalotában. Jegyek Sándor Ferencnél.

— Merénylet egy clujt zsinagóga ellen. Clujról jelentik: A zsidó hitközség vezetősége ma feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen egyének ellen, akik a hosszú-napon a Bocerilor-uccában levő imaházban tartott istentiszteletet megzavarták és a zsinagóga ablakait kövekkel beverték. A rendőrség szigorú nyomozást indított az ismeretlen vallásgyalázók ellen.

Könyv és zenéjudozságok Korpelánál

— Gyermekköcsik, gyermekszékek rendkívüli nagy választékban, leolcsóbban Hegedüs Gyula cégnél Aradon.

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg 18763
Bruckner butorgyár raktárait
Arad, Str. Ghiba Birta 16.
Cégtulajdonos: **VAJNA ADOLF.**

Akadályok

Arad lejellatása körül.

A csálatelepi állomásfőnök különös rendelkezését.

(Saját tudósítónktól). A megye székhelyének, Aradnak élelmiszerekkel való ellátása elsőrendű feladata a megye minden hatóságának és elő kellene mozdítani azt még az államvasútnak is, különös tekintettel arra, hogy a felemel: vasuti viteldijak következtében ugyanis megcsappant az élelmiszerbehozatal. Mégis egy Arad közelében levő állomáson nap-nap után előfordul, hogy az állomás főnöke a legkülönbözőbb vegzeturákkal teszi lehetelenné a város ellátását. A csálatelepi állomásról van szó, amelynek főnöke napok óta végigjárja a délután két óras személyvonat harmadik osztályu kocsjait és azokat, akik a városba tejet vittek s most hazatérnek, felszólítja, hogy két-három és öt literes kannáikat azonnal vigyék át a podgyászko-csiba, s ott külön podgyászilletéket fizessenek. A főnök a kis kannák után is, amelyeket mint személypodgyászokat eddig magukkal vihettek a kocsikban, most tekintélyes összegű külön illeteket fizettet, ami természetesen ismét drágítani fogja a tejet és el fogja venni a vidéki termelők kedvét attól, hogy tejet hozzanak a városba. Annál feltűnőbb ez az eset, mert a curtici-i személyvonat: majdnem minden óránál megállítják, hogy a vasuti örnek leadják azt a tejes kannát, amelyben díjmentesen küldi be a tejet Aradra. A vasuti örnek tehát privilegiummal vannak nemcsak a többi termelőkkel, hanem az utazó közönséggel szemben is. A furcsa anomáliák megszüntetése az aradi vasútgazgatóság legerősebb kötelessége és ebben a kérdésben közigazgatási hatóságok lépéseket tenni az ügy kedvező elintézésé érdekében.

Az amerikai városok borzalmas katasztrófája

A floridai tornadónak eddig 1500 halottja, 6500 sebesültje van. — A kár meghaladja a 600 millió dollárt.

(Newyork, szeptember 21.) A floridai katasztrófáról még mindig nem lehetet tiszta képet kapni. A német jelentések szerint a katasztrófának eddig 1500 halottja és 6500 sebesültje van. Az elpusztult városok lakossága elhagyta a tengerpartot és a félsziget belsejébe vonult. — Egyedül Palmbeachban 38.000 ember vált hajléktalanná. A városokban rablóbandák garázdálkodnak, amelyekkel a katonaság és a rendőrség sem tud megbirkózni. A parvidéken éhínség ütötte fel a fejét. A tegnapi késő esti órákban sikerült New-Orleans és Mobile között a telefonösszeköttetést helyreállítani, de ennek dacára a pusztulás részleteiről a sajtó csak szörványosan kap hírt. A tornádó most a Missisipi irányában száguld, de errefelé az emberéletben kevesebb a kár, mert a lakosságot előzetesen figyelmeztették a veszélyre. A vasuti forgalmat megszüntették, a hajók még idejelenként a nyílt tengerre menekültek, a lakosság pedig a templomokba és az erősebben épült épületekbe vonult be. Az előző csapás okozta kárt eddig hatszáz millió dollárra becsülik. Coolidge elnök rádió útján intézett felhívást az Egyesült Államok népéhez, hogy indítsanak segélyakciót: az elpusztított területek lakosságának felségélyezésére.

ulás részleteiről a sajtó csak szörványosan kap hírt. A tornádó most a Missisipi irányában száguld, de errefelé az emberéletben kevesebb a kár, mert a lakosságot előzetesen figyelmeztették a veszélyre. A vasuti forgalmat megszüntették, a hajók még idejelenként a nyílt tengerre menekültek, a lakosság pedig a templomokba és az erősebben épült épületekbe vonult be. Az előző csapás okozta kárt eddig hatszáz millió dollárra becsülik. Coolidge elnök rádió útján intézett felhívást az Egyesült Államok népéhez, hogy indítsanak segélyakciót: az elpusztított területek lakosságának felségélyezésére.

Az „Arany-nyíl” elindult utjára.

A világ legelegánsabb luxusvonata, amely kényelmesebb egy előkelő szállodánál is.

(Páris, szept. 21.) Ma indították el először a francia fővárosból a világ legelegánsabb luxusvonatát. A francia vasútgazgatóság már régebben tervezte egy, eddiginél sokkal kényelmesebb s elegánsabb luxusvonat forgalombaállítását és teljesen külön modellek szerint készítette el a vagonokat. Az express, amely a párisi lapok méltán neveznek a *milliomosok vonatának*, szinte hihetetlen komfortot nyújt. Neve: *Arany-nyíl*. Az Arany-nyílnek nyolc vagonja van. Külön étkezőkocsija nincsen, mert mindegyik kocsiiban lehet étkezni. A szalonvagon két részre oszlik és mindegyik részben 12-en foglalhatnak helyet. Hat kis étkezőasztal áll benn, azonban ha egy gombot megnyomnak, sakkasztal lesz belőlük, ráerősített figurákkal, úgy, hogy nem dőlnek fel a fordulónál sem. Egy második nyomás és zöldposztós asztalka csábitja kártyára az utazó milliomosokat. Az

vasok karosszékekben ülnek, a melyek egy emelvény nyomásával kényelmes ottománvá válnak át, úgy, hogy nyugodtan lehet azon néhány órát aludni. Az egyes fülkék színes tapétákkal vannak borítva és a falakon művészi festmények függenek. A vonat egyik részében kisebb könyvtár is van, ahol a modern könyvek mellett az összes naplapok és folyóiratok rendelkezésre állanak.

Az új express egyelőre csak Páris és Calais között közlekedik és már az első utatál megrohanták az amerikaiak és angolok. — A luxusvonat, amely kényelem dolgában a legelőkelőbb szállodával is felveszi a versenyt, egyszermind a világ leggyorsabb vonata is, amennyiben percenként több mint egy angol mérföldet száguld be. A viteldij szinte csekélység: háromszorosa a gyorsvonati elsőosztályu jegy árának, ami hivatell összeg — egy amerikai milliomosnak.

Művészet.

Pintér Böske — igazgatójelölt.

Az ismert primadonna pályázott a váradi színházra.

(Oradeamare, szeptember 21.) A nagyváradi színház problémája még mindig nem nyert megoldást. A város vezetősége és a Magyar Párt úgy döntött, hogy Erdélyi Miklóst látnák legszívesebben a színházigazgatói székben, de az ebben a kérdésben Bucurestibe küldött táviratra mindmáig válasz nem érkezett.

Most arról van szó, hogy újabb pályázója akadt a színháznak és az új igazgatójelölt: nő. Pintér Böske, Erdély egyik legismertebb színésznője szeretné megkapni a váradi színházat, aki egy már régen ismert és nagyrebecsült színházi szakemberrel együtt vezet-

né a színházat s erre még megfelelő anyagi garanciát is nyújtana.

A tervet Nagyváradon rokonzenvenesen fogadják, de csak arra az esetre, ha Erdélyi koncessziója meghiusulna, adnák oda Pintér Böske-nek a váradi színházat.

* **Dávid Edith hangversenye.** Egy kvalitásokban gazdag énekművész nő indult el ma Aradon és ezt az elindulást Arad zeneértő közönsége a legnagyobb jóindulattal kísérte. Sok taps és szeretetteljes ünneplés kísérte Dávid Edith minden énekszámát, aki a könnyű zenétől a legsúlyosabb klasszikusokig mindent tökéletesen élvezetes előadásban tolmácsolt. Gyönyörű és ritkán hallott hatalmas hanganyag jellemzi a művésznőt, aki kultúrával és nagyszerű előadómódozával egyesíti magában azokat a képességeket, amelyek a legnagyobbak közé fogják emelni. Dávid Edith csak most indult el, de már tekintélyes és értékes sikert könyvel-

het el magának, amely a legszebb bevezető magasba ivelő karrierjéhez. Engel Jenő három száma méltóan illeszkedett az estély műsorába és kísérete a legpompásabban festette alá a kiemelkedő értékű szerzeményeket. A többi számok kísérete Gellért Pál talentumát dicséri. A Kulturpalotában tartott koncertet szépszámú közönség tapsolta végig. (—gh.)

Friedman Ignác
a nagy Chopin játékos okt. 1.
JEGYEK BÁNDOR-nál Arad.

* Az aradi színház első hetének műsora. Szeptember 25-én, szombaton: Marica grófnő. (A. bérlet.) Vasárnap délután: Boszorkány. Vasárnap este: Marica grófnő. (Bérlet-szünet.) Hétfőn: Marica grófnő. (B. bérlet.) Kedden: Marica grófnő: (C. bérlet.) Szerdán: Bizánc. (A. bérlet.) Csütörtökön: Pántlika. (Bemutató előadás. B. bérlet.) Pénteken: Pántlika. (C. bérlet.)

* A „Marica grófnő”-vel nyitja meg az aradi színházat Szendrey Mihály és ez az előadás új bemutatót jelent Kálmán Imre világhírű operettje számára. A címszerepben szenzációt jelent Zöldhelyi Anna és méltó partnere lesz Borovszky Oszkár, az elegáns és gyönyörű ltangubonviván. Kertész Manci a szubrett-szerepben fog feltűnést kelteni. Eseménye az előadásnak Szendrey Misi bemutatkozása, aki Erdély legkedvesebb és legjobb táncoskomikususa. A többi főszerepekben Kiss Mariska, Kun Dezső és Gyöző Alfréd fognak nagyszerű alakítást produkálni. Hetényi főrendező pompás előadást rendez, amelynek egyik legkedvesebb jelenete lesz a gyermekkórus. Az előadást Gellért Pál dirigálja.

* A „Boszorkány”-ban, Sardou drámájában mutatkozik be vasárnap délután fél 3 órakor a színház drámai együttese. A főszerepet Fekete Irén, Mészáros Béla és Kallós József játsszák, de részt vesz az előadásban a szintársulat minden elsőrendű tagja.

* **Herczeg Ferenc „Bizánc”-a,** a klasszikus magyar drámairodalom legszebb alkotása kerül színtérfővő hét szerdáján Fekete Irénnel, Adorján Margittal, Kiss Mariskával, Károly Klárával, Szendrey Mihállyal, Mészáros Bélával, Olasz Lajossal, Hetényivel, Kallóssal, Jávorral, Gyözővel, Kunnal és Deésyvel a főszerepekben.

* Az aradi színház iskolába ugyan már igen sokan jelentkeztek, de az iskola vezetősége csak megfelelő előképzettséggel bírókat vesz fel. Indokolt esetben a növendékek tandíjmérséklésben részesülhetnek.

HA LAPUNK részére közölni valót van, telefonon is bemondhatja. TELEFON SZÁM 15

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Nem lesznek vállalati kormánybiztosok.

Visszavonták a tervezett újabb kinevezéseket.

(Bucuresti, szeptember 21.)

Nagy megdöbbenést keltett — mint meg is írunk — országsszerte az a rendelkezés, amelylyel két erdélyi magánvállalat élére kormánybiztosokat neveztek ki. A kormánytervei szerint a közeljövőben még hat kormánybiztos kellett volna kinevezni, azonban ezek a kinevezések már nem fognak megtörténni. Az erre vonatkozó rendelkezést visszavonták, mert az egész ország közvéleménye felzudult a furcsa és indokolatlan intézkedés ellen.

Zürichben 2.77.50 a lej.

Helyi valutáink. (Szeptember 21.) Pénz: Márka 44, dollár 187, angol font 900, francia frank 5.30, lira 6.70, cseh korona 5.40, magyar kor. 380, dinár 3.15, schilling 26, svájci frank 35. — Ár: Márka 45, dollár 189, angol font 925, francia frank 5.50, lira 7, cseh korona 5.60, magyar korona 370, dinár 3.30, schilling 26.90, svájci frank 36. Kifizetések: Berlin 45.40, Amsterdam 76.60, Newyork 190, London 925, Páris 5.45, Milanó 7.05, Prága 5.65, Budapest 372, Zágráb 3.37, Bécs 26.90, Zürich 36.80.

Zürichi tőzsdénváltás. (Szeptember 21.) Berlin 123.30, Amsterdam 207.35, Newyork 517.50, London 2512.25, Páris 14.40, Milanó 18.80, Prága 15.32.50, Budapest 72.50, Belgrád 9.15, Bucuresti 2.77.50, Varsó 58, Bécs 73.

Zürichi tőzsdézárás. (Szeptember 21.) Berlin 123.30, Amsterdam 207.35, Newyork 517.50, London 2512, Páris 14.39.50, Milanó 18.85, Prága 15.32.50, Budapest 72.50, Belgrád 9.15, Bucuresti 2.77.50, Varsó 58, Bécs 73.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Szeptember 21.) Kifizetések: Páris 5.25, Berlin 45.10, London 923, Newyork 187.75, Milanó 6.80, Zürich 36.55, Bécs 26.65, Prága 5.55, Budapest 26.65. Váltók: Napoleon 750, márka 45, leva 1.40, török lira 1.02, angol font 920, francia frank 5.60, svájci frank 36, lira 6.80, drachma 2.30, dinár 3.30, dollár 189.50, lengyel zloty 21, schilling 26, magyar korona 26, cseh korona 5.50.

— Lepadatu és a Banca Nationala tárgyalásai a bankjegykibocsátási konvenció alkalmazásáról. Bucurestiből jelentik: Lepadatu pénzügyminiszter a napokban számos megbeszélést folytatott a Banca Nationala vezetőivel az állam és a bank közötti konvenció alkalmazására nézve, kapcsolatban az állami jegykibocsátás likvidálásával és a bankjegyfedezet erősítésével. Magas pénzügyi körök szerint az állam abban a helyzetben van, hogy a folyó év végéig kiegyenlíti a fenti konvenció által rárótt 1926. évi terheket.

— Krupp-ajánlat a CFR-nek. Bucurestiből jelentik: A németországi Krupp-gyárak igazgatósága a napokban ajánlatot tett a CFR. vezérigazgatóságának a gépművek által újabban gyártott új típusú és Diesl-motorral felszerelt mozdonyok szállítására. A gyár hajlandó lenne egy lokomotívot próbahasználatra ingyen díjtalán átengedni a CFR-

A kinevezések különben annyira váratlanul történtek, hogy még a kormány tagjai sem voltak egyetemesek ebben a kérdésben és különösen Lepadatu pénzügyminisztert, Garoflid földművelésügyi minisztert és Valeanu közlekedésügyi minisztert lepték meg rendkívüli módon, mert ők határozottan ellenezték a kinevezéseket. A tegnapi Temesváron tartózkodó Manoilescu pénzügyi államtitkár maga is úgy nyilatkozott, hogy több vállalati kormánybiztos nem nevez ki a miniszterium.

nek és kötelezi magát, hogy bármely gyárnál olcsóbban szállítja a CFR. esetleges mozdony-rendeléseit. Hír szerint a CFR. hajlandóan mutatkozik az ajánlat elfogadására.

— Megvizsgálják a vámhivatalokat. Bucurestiből jelentik: A vámvezérigazgatósághoz számos feljelentés érkezett a határmenti közegek szabálytalan eljárása miatt. A vezérigazgatóság a legszigorubb vizsgálatot rendelte el.

Halálba üldöztek egy pénztárost Bucurestiben.

Névtelen feljelentések miatt öngyilkosságot követett el.

(Bucuresti, szeptember 21.) Ma reggel a fővárosi Bordei-kertben állított fejfel, holtan találták meg Nicolae Dumitrescu pénztárost. A halott zsebében egy a rendőrséghez címzett levelet találtak, amelyben Dumitrescu megemlíti, hogy alaptalan hajsza áldozata és üldözött elől kénytelen a halálba menekülni. Dumitrescu a rendőrség megállapítása szerint az „Oficiul roman” társaság pénztárosa volt és hetekkel ezelőtt névtelen feljelentést adott ellene, a melyben azzal vádolták Dumitrescut, hogy nagyobb összegeket sikasztott a társaság pénztárából. A vizsgálat rehabilitálta Dumitrescut, akit különben felebbvalói megbízható és pontos tisztviselőnek ismertek. Üldözötti azonban nem hagytak neki békét és a napokban újabb szabálytalanságok elkövetésével vádolták meg Dumitrescut. A szerencsétlen embert mélyen lesújtotta elgenségei acsarkodása és tegnap éjjel az egyik nyilvános kertben revolvérével fűbelötte magát.

M O Z I.

xx „Figaró öfelsége” ma utoljára az aradi Apollóban. Az aradi mozi látogató közönség osztatlan érdeklődése mellett folyik a Rodolpho Valentino utolsó filmjének előadása. Mint minden szerepében, úgy a „Figaró öfelsége”-ben is egyéniséghez simuló, szépen felfogott alakítást nyújt mint Chartes herceg. A „Figaró öfelsége” könnyen pergő cselekmény, semmi erőszakolt beállítottság vagy trükkhajhászás nincs benne. Minden öflet és fordulót a téma adottságainak követelménye. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

xx Az aradi Urániában rendezés miatt vasárnapig nincs előadás.

xx Az aradi Apolló csütörtöktől vetíti a „Szenvedély” című szenzációs drámát. Főszereplők: Lilian Harvey és Hollay Kamilla.

Az Acsev. ügye a Népszövetség előtt

Az érdekelt kormányok november 15-én új tárgyalásokat kezdenek.

(Genf szeptember 21.) A népszövetségi tanács tegnapi ülésén tárgyalták a magyar kormány az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak ügyében tett előterjesztését. Az ügyet Loudon hollandi delegátus ismertette, a magyar kormány Nickl Alfréd követségi tanácsos, Romániát pedig Titulescu londoni követ képviselte. Az érdekelt kormányok képviselői az ülést megelőzően meggyeztek, hogy a vasut megváltá-

sát illető tárgyalásokat legkésőbb november 15-ig újból megkezdik és ezért a tanács a végleges tárgyalást a decemberi ülésszakra halasztotta, ha addig a felek között végleges meggyezés nem jönne létre. A magyar kormány ezekre a tárgyalásokra fenntartotta a vasuttal kapcsolatos összes kérdések rendezését, köztük az átmeneti forgalom megnyitásáról szóló kérdést is.

Új tanács alakult Nagyváradon.

Három hónapi halasztgatás után hagyták jóvá a községi választást.

(Oradea, szept. 21.) Emlékeztés az a huzavona, amely a nagyváradai községi választás körül rámadt. Az első választást megsemmisítették, a megismélt választás városatyái pedig nem ülhetek össze, mert a kormány — a beadott felebbezések miatt — az alakuló-gyűlést betiltotta, s Interimár-bizottságot nevezett ki Nagyvárad város élére. Most hónapok múltán a miniszterium váratlanul elutasította a felebbezést, engedélyezte a választott tanács megalakítását. Ma délután alakult meg Nagyvárad új községi tanácsa. A szokásos formások után az állandó választmány tagjai — kétszeri szavazás alapján — Erdélyi Szevér, Rozvány Jenő, Havas Andor, Cracium András, Egri Gergely, Spitzer Benjamin és Soós István lettek, míg polgármesterjelöltekéül Tulbure Györgyöt, Lázár Aurélt, Bucico Coriolant választották.

Kimult a Népszövetség kutyája

A Népszövetségi palota érdekes lakója.

(Genf, szept. 21.) Néhány nappal ezelőtt kimult a Népszövetségi palota egyik érdekes lakója. A mikor a Népszövetség megvásárolta és elfoglalta genfi palotáját, jelentést tettek az elnöknek arról, hogy az udvarban egy gyönyörű, hatalmas bernáthegyi kutyát találtak. Az elnök utasítást adott a kutya elárvoltására, azonban sem csalogatással, sem erőszakkal nem sikerült a kutyát a palotából kizárni. Újabb jelentést tettek az elnöknek, aki a tanács legközelebbi ülésén ez be is jelentette. A szövetségi delegátusok megbeszéltek, hogy Bristol — így hívták a kutyát — maradhat és ellátására évi 35 svájci frankot szavaztak meg. Ez a tétel a költségvetésben is külön szerepelt.

Bristol a palota legkedveltebb lakója volt és a 200 írógépkiasszony, kilogrammszáma töntet bele a cukrot és csokoládét. Néhány nappal ezelőtt váratlanul kimult a híres Bristol. Hirtelen elmulása sajnálatot keltett még a komoly, világproblémákkal elfoglalt delegátusok között is.

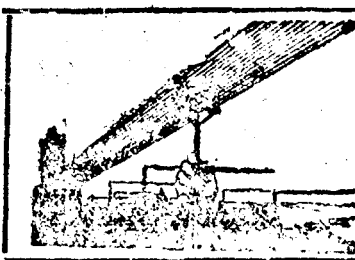
NYILTÉR.

A rovat alatt kösítettek nem vállalnak felelősséget.

Nyilatkozat.

Az egyik aradi napilap mai száma „Botrányos az új autóközlekedés” címmel tendenciózus cikket közöl vállalatomról. Megnyugtatom a lapot, amely néhány nappal ezelőtt maga is regisztrálta az autobusz-premier sikerét, hogy aggodalmi tévedéseken nyugszanak; nem kaptam koncessziót az autobuszforgalom beállításához, csak ideiglenes engedélyt. Amikor az Aradi Közlöny útján értesültem, hogy a város vezetősége ideiglenesen Arad és a Mossóczy-telep között autobuszforgalmat akar felállítani, a városháza mentem. Itt találkoztam a Mossóczy-telepi küldöttséggel, amely kapott az alkalmon és bevitt dr. Angel István elnökhöz, aki a tagokkal és a szakreferensekkel folytatott tárgyalás után ideiglenes engedélyt adott a két autobusz forgalombaállítására. Tíz napja van forgalomban a két autobusz, amely 400 km-t fut be naponként és 30-40 ezer megát a még mindig rossz állapotban levő viadukton. Egyszer-egyszer megesik, hogy gummidefekt történik, dacára annak, hogy sokszor éjszaka dolgozunk az egész nap és este használt gépek rendbehozatalán. Egy kis tárgyilagosságot kérek, még akkor is, ha az érdekek mást diktálnak. Ez közügy. Nem az autóm színe a fontos, hanem az, hogy a Mossóczy-telep lakosain ideiglenesen segítettek. A telep polgárait pedig arra kérem, hogy mint eddig, ezután is közvetlenül hozzám forduljanak kívánságaikkal vagy esetleges panaszaikkal, én lehetőleg mindenféle megfelelő módon elintézek. A lapot pedig kérem arra, hogy a jövőben tegye félre gyűlöletét és igyekezzék valahogy tárgyilagossább lenni. 5748

Ungár Sándor

Lloyd Kurir

nemzetközi hiteltudósító iroda

ORADEA.

Az aradi primadonna érdekes pöre.

Kártérítési kereset egy kritika miatt.

(Cluj, szept. 21). A Kolozsvári Körvénysszék tegnap érdekes kártérítési per tárgyalta. Zöldhelyi Anna, az aradi színház országosan ismert nevére perett primadonnája hitelrontásért és kártérítésért beperelte Giszkalai János újságrót, aki az Újkelet című lapban megjelent kritikájában azt írta, hogy Zöldhelyi maga volt az aláhuzott drasztikum.

Giszkalai kijelentette, hogy az inkriminált kitélt nem sértő szándékkal használta és a magával hozott szótárral is bizonyítványt igyekezett, hogy a drasztikus szó csak annyit jelent, hogy erős, markáns, kézzelfogható. Dr. Jánosics Jenő igazgató tanuvalkómása után a bíróság elutasította a primadonnát kártérítési igényével.

Véres szerelmi dráma Chisinauban.

Egy féltékeny pincér leszurta a polgármester feleségét, majd öngyilkos lett.

(Chisinau, szept. 21). Megdöbbentő kettős szerelmi dráma történt tegnap reggel Chisinau városában. Vasile Soroba 27 esztendősen chisinaui pincér féltékenységből több késszurással megsebesítette kedvesét, majd a saját szívére is a dőre. A szerencsétlen szerelmeseit nyomban beszállították a kórházba, ahol a fiatalember rövidesen kiszivedett, míg az asszony állapota az orvosi beavatkozás után valamennyire javult. A véres tragédia részleteiről az alábbi tudósítás számol be:

Vasile Soroba mintegy két hónappal ezelőtt ismerkedett meg Zenaida Pavlova asszonnyal, az orhei polgármester feleségével, a kivel titokban viszony folytatott. Az asszony azonban hamar ráunt Sorobára és rövidesen egy Benega nevű férfit tüntetett ki kegyeivel és a szerelmeseit a budachi-fürdőre szűkítik. A napokban

aztán az asszony visszaér Chisinauba. Ugyanaznap este az utcán összetalálkozott volt kedvesével, Sorobával, akivel együtt egy mozi előadására ment el. Alig helyezkedtek el a nézőtéren, amikor a moziban megjelen az asszony másik kedvese, Benega is, aki se szó, se beszéd, karoufogta és magával vitte Pavlova asszonyt. Soroba a másik fia alemler megjelenése következtében annyira meglepődött, hogy csak percek múltán tört magához, de akkorra az asszonynak és új kedvesének már csak hiú helye volt.

Másnap reggel Soroba az utcán ismét összetalálkozott az asszonnyal, akit kérdőre vont, majd amikor az asszony kijelentette, hogy többé hallani sem akar felőle, kést rántott és több késszurással a mellére és a fejére megsebesítette volt szeretőjét, majd saját mellébe dőlte a véres kést.

Jazz-band. — 21.25. Szimfonikus hangverseny énekművészekkel. — Budapest. 9.30, 12.15. Hírek és közgazdaság. — 17.45. Tyrnauer István előadása: Konstantinápoly. — 18.30. Művészestély. Közreműködnek: Kondor Ilona, Haraszi Mici, Radó Sándor és Dénes Oszkár. A zongoránál: Polgár Tibor. — 20. Kelemen Lajos magyar dalokat énekel cigányzene kísérettel. — 22. Táncczene.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Rádió-műsor.

Szerda, szeptember 22. Bécs. 16.15. Adele Hausenbichl hangversenyének koncertje. — 20.05. Szimfonikus hangverseny. Befejezésül könnyű esti zene. — Graz. 16—18. Zenekari hangverseny. — 19.35. „Die Z'widerwurz'n" című zenei színmű előadása. — 21.30. Népszerű zenekari hangverseny. — Zágráb. 20.30. Népdalestély. — 21.30. Zongorahangverseny. — 22.15. Vidám zene. — Breslau. 1.30. Standchen és bölcsédalok. Előadja a radiozenekar. — Róma. 17.30.

Fekete és színes kőtől női kabatok és mellények, iskolaszetterek, gyermek divat-mellények, patent harisnyák minden szinten, harisnyák és kesztyűk mérsékelt áron kaphatók

Két szobás Szőlő

csinos lakás a belvárosban olcsó bérrel átadó. Megbizott:

Györfly „HUREN” Irodája Arad.

Üzletvezetőt keres

A PEREGUL-MIC (KISPEREGI) HANGYASZÖVETKEZET. Állás elfoglalható október 1-én. Javadalmazása az elért forgalom 2%-a és fix fizetés, a havi forgalom 120—130.000 lei. Övadász 30.000 lei készpénz vagy ingatlan bekebelezése megkívántatik.

Ajánlatok leadhatók „HANGYA” raktár Arad. 5710

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra; 5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Szántónál Arad, Str. Eminescu 6. (v. Doak Ferencc-ucca) Vadászkerület szemben

Szőlő

Gyórokon 3 nagy hold két szobás lakással, 10 pernyire a piacértől ELADÓ.

Bővebbet Aradon, Str. Dr. Romulus Vellela (Lipót-ucca) 14. 5715

190.000 Lejért

a Pécskai-ut és textilgyár közelében 3 szobás, mellék helyiségekből álló ház eladó.

Érdeklődni Arad, Dozsó-ucca 42. sz.

Egy teljesen berendezett feketelepléh műhely

azonnal kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebbet 5699

Banca Banatului Caransebes.

APRÓ HIRDETESEK.

Tudatolni az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat annak szerint számítjuk. — Minden sor hirtetés az első nap 4 lej — másnap 5 lej. — Vasárnap 6 lej, illetve 10 lej. — A vasárnapon beérkező hirtetéseket az előző nap 4 lejéig számítjuk. — Hirtetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hirdetésnap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal tartozik meg a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűkítse, amelyek tartalmukkal legva szerelték magukban nem követhető, az minden egyes esetben megválasztással. Előre helyesbítés. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Alkalmazás.

NÉMET, magyar, román levelező könyvelő állást keres. Cimeket „Expert” jelképre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába ker. 5736

BIRTOKOMAT kialsáttították, gazdatiszt, felügyelői, raktárnoki állást vállalnék. Orbok Lajos Ciuculmare (Nagysink). 5698

OKLEVELES vagy nem okleveles szerényebb igényű kollegát keres kisegítőnek vidéki gyógyszerész októberre 2 hétre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5707

EGY jó házból való leány tanulni menne teljes ellátással varrodába. Cim Gulyácsné, Varjas. 5726

TANULÓ főtéri csemegeüzletbe felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5733

NÉMETÜL tudó leány gyermekek mellé ajánkozik. Cimeket kér az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 5745

ARAD, Bul. Reg. Maria 10. sz. keres gyermektelen gyakorlott, házkörüli szerelésekhez értő házaspárt. Jelentkezés Lengyel Irodában. 10380

SZODAGYARI alkalmazottat, ki már hasonló minőségben alkalmazva volt, lehet nő is, keres szodagyár. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5743

KELLEMESEN otthon és teljes ellátást adna idősebb nőnek csekély házimunkáért öreg házaspár. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5741

FIATAL kereskedősegéd azonnali belépésre állást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5751

Lakás.

EGYSZOBÁS konyhás lakás kiadó Mósótyi-telep Duzenics-ucca 53. 5735

UCCAI butorozott szoba kiadó magános urinőnek. Arad, Str. Garagiule No. 16. I. em. volt Csiky G.-u. 5738

CSINOSAN berendezett különbejáratu szobát keresek a belvárosban. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5747

HÁROM—NÉGY szobás modern lakást keresek azonnalra, esetleg autogarageval. Cim Dacia szálloda, ajtó 6. 10380

Vétel és eladás.

CSEPLŐGÉP 8 HP magánjáró és egy szeszifőző üst 208 Hltres eladó. Malet Henrik Semlac. 5734

FÉRFI BUNDA, bőrbekécs és férfi kabátok, szőnyegek, antik butorok, tükrök, sezlón terítők, függönyök, asztal és ágy nomuk, súlyszethető Singer gép, könyvszekrény, asztalok, székek, szekrény, garderoab szekrény, virágállványok, ebédő kredenc, festmények, hosszú zongora, cselló, fotelok, vitrin, antik poharak, vázak, dísz tárgyak, álló villanylámpák, uriszoba háló, ebédő és szalon berendezések stb. eladók. Salgóné, Arad Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

EGYENES huros, félhosszu zongora eladó. Arad, Piața Mihai Viteazul 9. 5732

FÜSZERÜZLETBERENDEZÉS és külön gyönyörű üzletberendezés eladó. Kréca, Arad, Str. Baritiu 8. 5746

FILIGRÁM gázmotor eladó. Megtekinthető Arad, Str. Corneliu Popescu 30—32. 5740

ANTIK BUTOROKAT, különböző szoba-berendezéseket, egyes butor darabokat, íróasztalokat, székeket, perzsa- és gyári szőnyeget, fehérneműket keresek sürgösen bizományba s azok gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

EZÜSTÖT, pianót, zongorákat, szőnyeget magas áron veszek. Salon Artistique Arad, Fischer Eliz-palota. Antik butorok részletre kaphatók. 2601

MACULATURA PAPIR 5 kigras csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Üzletek.

KISEBB borpince kiadó. Arad, Strada Corneliu Popescu 30—32. 5742

Ellátás.

URICALÁDNÁL egy vagy két középiskolai leánytanuló ellátást nyerhet zongora van. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5749

Különbőle.

SZEPTEMBER hó 21. Simonyi-ucca 13. számú házból elveszett egy négy hónapos fekete doberman kutya. Kérctik a becsületes megtalálót jutalom ellenében visszaszolgáltatni a háztulajdonosnak. 5752

Neubauer Manó

aszfalt, kövezet, beton, működés és csatorna építési munkák vállalata.

Alapított: 1893-ban.

Iroda és telep: Micalaca, Strada Principale 43. Szivas megheresések: 5186 Stefan Henrik urhoz Arad, Bul. Carol 70. az. Intézendők.

Bérbeadó

Ómicalean a fút 58. szám alatt egy péküzlet,

teljes műhely, berendezéssel, mellette magánházzal, nagy kerttel, 2 szoba, konyha modern lakással, az egész évi 50.000 leiert, 8 hónap előre fizetendő, azonnal átadó. 5739

Ne kótya-vetyélje el hoimiját!

Sokkal jobb árat kap érte, ha az „Aradi Közlöny” apróhirdetése között kínálja eladásra

Telefon: 151.